Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА  SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St, Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 201. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 5-го ВЕРЕСНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 5, 1979 No. 201. VOL. LXXXVI.

КУК ІНФОРМУЄ ПРО СВ. П. ДЖОНА ДІФЕНБЕЙКЕРА

Вінніпеґ, Канада (КУК). — Колишній прем'єр-міністер Канади сл. п. Джон Г. Діфенбейкер відійшов у вічність на 83-ому році життя, 16-го серпня ц. р. у Оттаві. Того самого дня Централя КУК вислала на адресу прем'єр-міністра Джона Кларка телеграму співчуття, в імені української громади в Канаді по втраті цього великого лідера Канади. Другу телеграму вислано на ім'я доньки померлого п-і Д. Вір з висловами глибокого співчуття для членів родини, підкресливши що українці в Канаді збережуть назавжди живим ім'я Діфенбейкера, як їхнього приятеля і оборонця людських та національних прав українського народу.



Джон Г. Діфенбейкер

Близький зв'язок з українською громадою в Канаді здобув для Дж. Г. Діфенбейкера серед українців цілого світу почуття щирої вдячности і найглибшої пошани за його зрозуміння і прихильність для змагань українського народу до самостійности і державної незалежности. Як прем'єр-міністер Канади в 1960 році перед генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй він виступив в обороні державної незалежности України, а в 1970 році під час його відвідин столиці України він запропонував відкрити в Києві генеральний консулят Канади, згідно з попередніми вимогами уряду Канади в тій справі.

У 1961 році він довершив офіційного відслонення монументу Тарасові Шевченкові на площі манітобського парляменту в Вінніпезі, в 1967 році він був головним промовцем на Першому Світовому Конгресі Вільних Українців в Ню Йорку, а в 1973 році він улостоїв своєю приявністю і привітом Другий Світовий Конгрес Вільних Українців в Торонто. Протягом довгих років його посольського мандату він часто виступав в парляменті Канади в обороні ув'язнених підсовєтським режимом українських патріотів і діячів культури, які ставали в обороні прав українського народу.

Із виявами найглибшої вдячности, українська громада під проводом КУК вшанувала сл. п. Діфенбейкера численними нагородами: Шевченківською Медалею в 1961 у Вінніпезі, Золотою Медалею громади Торонто в 1970 році. Золотою Плякою в 1973 році під час 2-го СКВУ в Ню Йор- першого СКВУ в Ню Йорку йому вручено Шевченківську Медалю Свободи. Крім того Дж. Діфенбейкерові запрезентовано від української громади в Канаді три скульптури роботи Леоніда Молодожанина: погруддя яке приміщено в саскачеванському парляменті в Реджайні, друге погруддя яке відслонено у Саскачеванському університеті в Саскатуні і скульптуру-портрет, який він назвав Нагородою Оскара від українців Канади.

Українці Канади причинились щедрими латками до збірки фонду на Науковий Центр Джона Діфенбейкера при Саскачеванському університеті, в якому буде приміщена перманентна виставка його пам'яток. У травні 1978 року Український Вільний Університет вшанував Дж. Г. Діфенбейкера почесним докторатом під час спеціяльної конвокації Саскачеванського університету в Саскатуні.

НОВИЙ АМБАСАДОР ЗСА В ОН ПЕРЕЙНЯВ УРЯДУВАННЯ

Об'єднані Нації. — 42-річний професійний дипломат, Доналд МекГенрі, в останніх двох роках заступник амбасадора ЗСА в Об'єднаних Націях, Андрю Янга, який 15-го серпня ц.р. зголосив свою димісію, признячений президентом Картером на наступника Андрю Янга. Доналд МекГенрі працює у Державному департаменті 18 років і має добрі взаємини з державним секретарем Сайрусом Венсом. Зате він не має того досвіду, що його мав Андрю Янг, що був конгресменом, ані не є таким приятелем президента Картера, яким був Янг, що походить, як і Президент, з Джорджії. Доналд МекГенрі — також мурин, але на пресовій конференції він заявив з гумором, що „сподівається", що його призначили не завдяки кольорові його шкіри, а його кваліфікаціям. Він заявив, що „не буде взувати черевиків Андрю Янга", і коментатори розуміють під таким образовим висловом



Доналд МекГенрі

МекГенрі, що він буде діяти власними методами. Останім дорученням, що його він дістав був, як заступник амбасадора ЗСА в ОН, були триденні переговори з Совєтами, щоби не дозволити вивезти балетницю Людмилу Власову до Москви, поки не буде певности, що вона сама цього бажає. Сподіваються, що Сенат затвердить Доналда МекГенрі на свому найближчому засіданні.

Совєти перевезли на Кубу свої військові частини

Вашінгтон. — Речник Державного Департаменту заявив журналістам, що ствердженo понад усякий сумнів, що на Кубі стаціоновані яких 3,000 реґулярного совєтського війська. Приявність совєтського війська на Кубі найбільше схвилювався демократичний сенатор Ричард Стон із Фльориди, яка є найближчим сусідом Куби. Державний секретар Сайрус Венс запевнив сенатора Стона, що те совєтське військо не становить ніякої загрози для Америки, але признав, що перебування совєтського війська на Кубі перечить принципові, що його кількакратно проголошувано, що на американському континенті не сміє бути реґулярних совєтських вояків. З Державного Департаменту поінформовано журналістів, що виявлення совєтського війська на Кубі не можна прирівнювати до перевезення на Кубу совєтських ракет у жовтні 1962 року, що спонукало тодішнього президента Джона Кеннеді проголосити морську блькаду Куби, яка з черги примусила Хрущова відкликати совєтські кораблі, яка були в дорозі до Куби, та забрати з Куби ті ракети з атомовими „головками". Виявлення приявности совєтського війська на Кубі, число якого — за газетними інформаціями — хитається між 2,000 і 5,000 — викликало в деяких сенаторів гостру реакцію: треба, мовляв, припинити взагалі дебати над договором САЛТ II, що його підписали Картер і Брежнєв, поки совєти не відішлють всіх без решти своїх вояків з Куби. Алє лідер демократичної більшости в сенаті, Роберт Бирд, заявився проти пов'язування цих двох справ, — мовляв, договір про обмеження стратегічної зброї (САЛТ II) є проблемою самою для себе. Деякі американські коментатори здогадуються, що Совєти прислали на Кубу свої частини, як ніби рекомпенсату за те, що в Африці є вже 34,000 кубинських вояків і що на Кубі забракло навіть власних пілотів для доставлених Москвою бойових джетів типу МІҐ, — і тому треба заступити їх совєтськими пілотами...

ІГОР КАЛИНЕЦЬ СТАВ ЧЛЕНОМ ПЕН—КЛЮБУ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Нижче подаємо скорочений текст листа-подяки голові ПЕН-Клюбу від Ігоря Калинця, якого Канадський центр цієї організації вибрав своїм членом ще в квітні ц. р.

Ігор Калинець, разом зі своєю дружиною Іриною Калинець, є тепер на засланні в Читинській області. Лист Калинця поширюється в українському самвидаві.



Ігор Калинець

„Ваш лист від 20 травня 1979 року приніс мені велику радість (попереднього листа я не одержав, на жаль). Я дуже вдячний Вам за приємну звістку, як і вдячний мої прихильникам з Канадського центру, за шану і довір'я до мене як поета. Правда, десь хтось почув по радіо, що нас (Світличного і Сверстюка) обрано до ПЕН-Клюбу. Одначе тільки тепер я можу бути впевненим у цьому, хоч не впевнений, що заслуговую на таке визнання. Справа в тому, що я дуже мало опублікував своїх творів (десь 4 книжечки, і то більшість поза моєю Батьківщиною). Я хотів би повніше продемонструвати свої поетичні можливості (маю близько 20 збірок) щоб чутися гідним почесного обрання. Буду ж я надіятись, що не тільки моє теперішнє становище спричинилося до такого визнання.

А про наші будні багато не напишеш, вони одноманітні, серед чужих нам людей, далеко від милого краю. Радість — це отримання пошти від рідних та друзів, а також добрі вісті у світі. Дружина має всякі домашні клопоти, до того ж ще займається невеличким городцем, який тут важко обробляти і плекати (суха земля потребує щедрого щоденного поливання; раптові похолодання). Та буде свою городина на час приїзду гостей з України — дочки та моєї матері.

Творчо працює дружина. Після Уралу, я тільки займаюся впорядкуванням написаного, відновлення того, що там поки що залишилося. (Одначе не виключено, що я змушений буду звернутися до Вас за допомогою, бо вже рік мені не повертають усіх листів, що я отримав за 6 років та моїх творів). Тому мої пляни на майбутнє дуже неврязні. Тим більше, що друкуватися в Україні я і далі не можу. Не сумніваюся, що Ви знаєте, що моєю Батьківщиною є Україна, і не сплутаєте, як це на жаль часто роблять на Заході з іншими республиками Союзу. Це для мене дуже важливе, бо інакше будуть незрозумілими ті ідеали, за які я „караюсь, мучаюсь, але не каюсь", за висловом нашого національного барда Шевченка.

Дочка дійсно цікавиться мистецтвом. Її більше орієнтую її на сучасне європейське мистецтво, починаючи від імпресіоністів. Знайомиться вона з рідним, українським — в музеях Львова, міста багатого старовиною і мистецтвом. Дуже вдячні ми друзям за книги (серія з дельфіном); сподіваємось, що отримуватимемо і надалі...

З повагою

8 червня

Ігор Калинець"

Президент Картер закликає до згоди і співпраці неґрів і жидів в ЗСА

Атланта. — Президент Картер виголосив в минулий четвер велику промову з нагоди посвячення наріжного каменя під будову каплиці в університеті Емері, при чому за головну тему обрав ворожнечу між американськими жидами і муринами, яка виявилася з нагоди димісії амбасадора ЗСА в Об'єднаних Націях Андрю Янга, неґра, з приводу його ролі в ізраїльсько-палестинському конфлікті. Президент прославляв Янга, як борця за людські права, дипломата і промовця та висловив жаль, що його не було там, бо мусів відлетіти до Ню Йорку на засідання Ради Безпеки Об'єднаних Націй. Президент підкреслив, що однаково жиди, як мурини зазнали у своїй історії багато терпіння, переслідувань і нещастя та що зважди зґідливо жили і співпрацювали в Америці для спільного добра цієї їх спільної батьківщини, і закликав робити це і надалі.

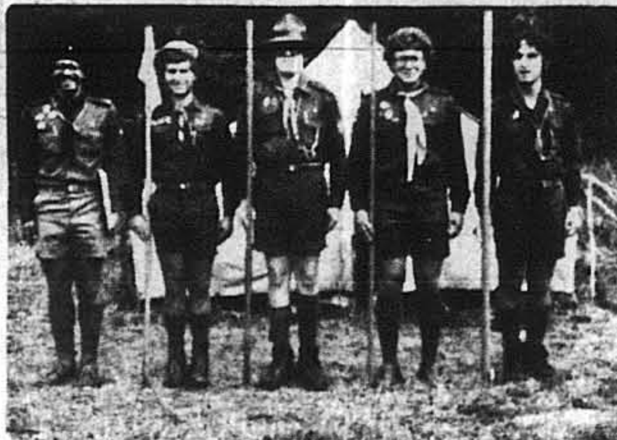
Президент рішуче заперечив, наче би це американська служба безпеки заклала була підслухові апарати в помешканні Андрю Янга, з яких довідалася про його домовлену зустріч з представником Палестинської Визвольної Організації, — зате не виключив, що Ізраїль переводить розвідчу службу на терені ЗСА, бо, мовляв, роблять це в різних розмірах всі країни.

Після Атланти Президент промовляв також в місті Темпа, де й заторкнув проблему енерґії та у зв'язку з нею, проблему збройної сили і готовости Америки. Президент заявив, що ЗСА розпоряджають такою велетенською збройною потугою, що кожний, хто спротивився би їй — доконав би самогубства. За газетними коментарями — Президент намагається відзискати захитану популярність в американському суспільстві частішими виступами на публічних форумах.

Західній бльок НАТО потребує справлення помилок і збільшення збройної сили

Брюссель. — У минулу неділю розпочалася в столиці Бельгії конференція 15-ти членських країн Північно-Атлантійського пакту (НАТО), репрезентованих 100 делеґатами. Одним із перших доповідачів-промовців був генерал Александер Гейґ, який в червні ц. р. відійшов на власне бажання із становища головного командувача всіх збройних сил того могутнього західнього оборонного бльоку. Генерал Гейґ твердив, що коли Захід (насправді ЗСА у першому договоренні з ССР про обмеження стратегічної зброї САЛТ I) погодився на паритет стратегічної зброї з СССР, то на першому місці стоїть турбота не про нову стратегію, а про справлення давніших помилок чи занедбання і побільшення наземної морської та летунської військової сили НАТО. Треба змодернізувати тактичний нуклеарний арсенал в Европі — без уваги на те, чи будуть дальші переговори і наради з Совєтським Союзом про обмеження стратегічної зброї, чи пак про редукцію збройних сил, чи не будуть — говорив генерал Гейґ, один із найбільших авторитетів у цих справах.

„Лісова школа" закінчила 15-ий рік діяльности



Бунчужний Борис Лоза з „Третьою Стежею", яка здобула найбільше перших місць у таборових конкуренціях. Бунчужний Марко Гудзяк (Сиракюзи), Марко Пілецький (Чікаґо), Тарас Сілецький (Лорейн), Борис Козбур (Клівленд).

У Гантері, Н. Й., у липні закінчився 15-ий з черги міжкрайовий вишкіл „Лісова Школа". Цей спартанського-хлоп'ячий табір молодечої організації Пласт відбувся в частинно недоступним терені гір Кетскілл. Діс-татися на місце табору справді не було легко. Залишивши авто на дорозі, перше треба було перейти широку, але, звичайно, плитку гірську річку, а пізніше ще мандрувати лісовою стежкою приблизно один кілометр. Згодом появилися прапори, а потім зелені шатра і десь з-поміж дерев з'явився стійковий. Отже, не дивно, що відвідувачі тут є досить рідкісною подією.

Головним завданням цього вишколу є постійно доповнювати старшинські кадри для пластових таборів юнаків. Його щорічно організує центральний пластовий провід — Головна Пластова Булава. Селекція кандидатів на вишкіл включає рекомендації від місцевих виховників відсносно понадпересічної пластової діяльности, добре володіння українською мовою та успішне закінчення кореспонденційного курсу. Цього року процедуру селекції успішно перейшли 16 пластунів, а 15 остаточно приїхали на табір. Учасників, віком переважно 17-18 років, репрезентували 13 далеко розкинених пластових станиць ЗСА і Канади.

Програма вишколу „Лісова Школа" є дуже вимагаюча. День починається раннім прорухом о годині 6:15, а кінчається звичайно нічною тишою о годині 10-ій вечора. Кожна годи-

(Продовження на стор. 3-ій)

Гітлер міг виграти війну проти СССР, коли б оперся на Україну — твердить колишній його міністер

Мюнхен. — Колишній міністер збройної продукції і постачання за панування Адольфа Гітлера у Німеччині в рр. 1943-1945, Альберт Шперр, засуджений у Нюрнберзькому процесі проти воєнних злочинців на 20 років в'язниці, написав після виходу на волю у 1966 р. кілька книжок, які всі стосуються „Третього Райху", плянування і ведення Другої світової війни та в'язниці в якій сидів, Шпандав. Альберт Шпеер — за обширною рецензією, яка появилася в „НЙ Таймсі" з 31 серпня ц. р., твердить, що Гітлер міг би виграти війну проти Совєтського Союзу, як би використав був загальне нас-тавлення українців і всіх інших етнічних груп в СССР, які сподівалися, що німці пляноють встановити на руїнах СССР „протисталінський уряд". Шперр не говорить виразно про пов'язування надій уярмлених Москвою народів, з походом німців проти СССР в 1941 році, що Східня Европа буде перебудована на окремі національні держави, зокрема, що Україна відзискає свою суверенну державу, але так виходить з його міркувань. Поза тим він представляє пляни Гітлера, формовані ще від 1936-го року, які вказують на патологічну меґаломанію тієї людини і його повну незорієнтованість щодо Сходу Европи.

„Обід" Петра Першого у Полтаві

Полтава. — Київська „Радянська Україна" інформує про ще один доказ „братання українського народу з російським", бож у 800-річчя віднайшування Полтави, в що були включені, як пише газета — „трудівники підприємств, будівельники, умільці, музиканти і кулінари", — „спеціяліст" кулінарії і полтавського ресторану Світлана Семенець запропонувала приготовити і включити в меню „Обід Петра Першого". Щоб приготувати цей обід, їй довелося переглядати різні приписи у бібліотеках і музеях, зокрема російські кулінарні книги з меню Петровських обідів. Зайшовши до музею Полтавської битви, вона знайшла документ, де подавались подробиці з однієї царської трапези. І газета подає опис цього обіду, що його простудіювавши в музеї, приготовила С. Семенець. „Обід цей подається до столу, сервірованого виробами опішнянської кераміки та полтавських різьбярів. Керамічні глеки і полумиски, дерев'яні ложки і кухлі для квасу... А посередині — велика ваза з фруктами, які родяться на

(Закінчення на стор. 3)

Гураґан „Дейвід" вбив уже сотні осіб — на Фльориді покликано Національну ґвардію — тисячі покинули загрожені місця

Маямі. — Гураґан „Дейвід", який сформувався на Карабійському морі і найбільші шкоди заподіяв на островах Гаїті та Домініканській Республіці, тільки трохи зачепив Порто Ріко і Кубу і звернувся в сторону Фльориди. У Домініканській Республіці згинуло круґло 500 осіб, — людські втрати взагалі ще не підраховані, але скрізь, кудою пролетів „Дейвід" — залишилися руїни. Між іншим біля 300 осіб згинули у Домініканській Республіці, — люди схоронилися до церкви і на всіх приявних там упала важка копула та провалилася стеля. Губернатор Фльориди Боб Ґрагам покликав Національну ґвардію і наказав евакуацію мешканців з цілої низки надморських місцевостей Фльориди, включно з частинами популярних міст Маямі Біч і Палм Біч — разом кількадесять тисяч осіб. Через радіо проголошено, що наказ про евакуацію людей є „обов'язковий" і ті, що не повинуються, будуть карані. Гураґан „Дейвід" гнався силою від 75 до 150 миль на годину, піднімаючи морські хвилі до висоти кільканадцяти стіп. Всі часописи переповнені вістками про цю стихійну катастрофу, що нею став найстрашніший у цьому сторічці гураґан „Дейвід" — вперше названий чоловічим іменем, а не жіночим. Рятункову акцію, яка охоплює постачання харчів, ліків і накривал для населення, що впало жертвою цьому гураґану, збільшує факт створення нового гураґану „Фредеріка", який вже майже тим самим шляхом, вдаряючи по островах на Карабійському морі. Летовища в Панамському каналі та в Сан Хуані в Пуерто Ріко закрито. Як довго, яким шляхом і з якою силою буде просуватися гураґан „Дейвід" цього фахові метереологічні центри не подають, стверджуючи тільки „химерність" того гураґану та його „зиґзакуватий" біг.

Зімбабве-Родезія буде перейменована

Солсбері. — Прем'єр-міністер Зімбабве - Родезії Абель Музорева заявив, що напередодні конституційних переговорів, які розпочинаються 10-го вересня в Лондоні, слово „Родезія" буде пропущено із назви держави й вона стане просто „Зімбабве". Це означатиме, що вперше від 1890 року, коли лорд Сесіл Джан Родс заснував перші европейські поселення, його ім'я більше не буде вживатися.

Назву „Зімбабве" взяли із назви руїн фортеці держави Мономотапи, яка існувала в Південній Родезії в XV-XVII ст. Тому Зімбабве вітхе серед націоналістів високий рівень стародавньої африканської культури, яку вони досягли ще перед европейськими поселеннями. Назва Зімбабве — Родезія була частиною компромісу, на який погодилися лідери чорного населення з Іаном Смитом під час передачі влади неґритянській більшості держави.

І все ще їдуть в Казахстан

Ужгород. — Київська „Радянська Україна" інформує про те, що „сто кращих комбайнерів з різних господарств Закарпаття, які завершили жнива, виїхали на збирання хлібів у братній Казахстан. Вони працюватимуть у господарствах Тургайської області". У дальшому газета нахвалається, що це не перша виїжджати людям з України на „цілинні землі". Бж минулого року комбайнер З. Деме з колгоспу „Нове життя" Берегівського району був там торік на жнивах, а теж уже кілька сезонів підряд виїжджають туди механізатори інших областей України на жнива у „братній" Казахстан.

Застосовують силу і покликаються на Леніна

Київ. — У київській „Радянській Україні" надруковано передову, в якій написано, що з уваги на 110-річчя з дня народження В. І. Леніна — „шириться соціялістичне змагання у його честь" у всій совєтській індустрії. І тут іде перелік усіх „великих" успіхів, які досягнуто на шахтах вугілля, у машинобудуванні, бавовняному промислі тощо, бож підкреслює автор передової, — „далеко, вперед бачив В. І. Ленін, стверджуючи, що тільки в умовах соціялізму людина праці може виявити свої здібності".

Щоб краще добитися успіхів — „партійні організації, комуністи міста і села, очоливши ленінську ювілейну вахту, мають особливо помічати і підтримувати робітників, колгоспників, спеціялістів до новаторських дій, творчого пошуку". У дальшому автор передової пояснює, що цей „священний" обов'язок не кого іншого, а комуністичних „поганячів", які повинні у кожному трудовому колективі „створити для цього сприятливу атмосферу, посилити пропаганду теоретичної спадщини про соціялістичне змагання, ленінських ідей про те, що комунізм починається з свідомого ставлення трударів до праці"...

Одначе у статті стверджується і факт, що деякі колективи відстають у праці, і їм треба пригадати, — як газета пише, що „В. І. Ленін обстоював думку, що там, де набутий корисний досвід не застосовується добровільно, не гріх вдатися до примусу".

Перешовши на „ідеологічну" площину автор передової пише, що „в ході ленінської, ювілейної вахти, зростає політична активність трудящих. Все більше робітників і колгоспників вступає в школи комуністичної праці, прагне опанувати ленінську теоретичну спадщину". Передова закінчується словами найбільш прималивою для українського робітника і селянина девізою: „Працювати і жити по-ленінськи, по-комуністичному!"

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Діти до школи!

Хоча погода на Сході Америки все ще нагадує гаряче літо, проте за календарем і традицією — скінчилися літні ферії і починається праця: для старших і молодших. Студенти високих шкіл вертаються до деяких американських коледжів і університетів вже у цьому тижні, — у народних, публічних, приватних школах наука починається здебільша зараз після Дня Праці з початком вересня, після „великого кінця тижня", який неначе „офіційно" закінчує літній відпочинок. Нас цікавить в першу чергу не так загальна освіта для дітей і старшої молоді, як защеплення їм знання українознавчих наук та виховання наших дітей і молоді в українському дусі — через школу. Чи тільки через школу, чи, може, „також" через школу?! Бо в найпершу чергу виховання дітей і молоді залежне таки від батьків, від атмосфери в батьківському домі, від духового зв'язку між батьками і дітьми, від дбайливости батьків, щоби дітям дати не тільки книжкову освіту, а й пристойне виховання.

В европейських народних і середніх школах, особливо „за давніх добрих часів" перед Першою світовою війною, вчителі дбали за зовнішній вигляд учнів й учениць, за їхні манери, за їх поведінку, і то не тільки в школі, а й поза школою. В американських „мідія" можна нераз почути дискусію педагогів, батьків, духовників і психологів на тему навчальної системи в Америці і щораз частіше можна почути, що та навчальна система вимагає реформи.

До тієї реформи належить заведення кращої дисципліни в шкільних залях: недавно можна було бачити на телевізійному показі, як молода вчителька, входючи перший раз до залі, що мала стати її варстатом праці, хреститься перед дверима — а за дверима несамовитий вереск, стукіт, вигуки.

Українські батьки мають важке і складне завдання: не тільки дбати, щоби їхні діти були добрими учнями в школі й поводилися, як учні, а не як розбещені звірятка, — але й мають дбати за збереження їх при українстві. Коли йдеться про українське шкільництво в ЗСА, то в системі Шкільної Ради при Українському Конгресовому Комітеті є 33 школи українознавства із кругло 3.000 учнями. Яка це мінімальна скількість дітей і молоді, коли взяти найскромніше число українського поселення в цій країні!

Школи українознавства в системі Шкільної Ради при УККА співпрацюють з парафіяльними школами, влаштовують учительські конференції, видають шкільні підручники, видають періодик „Рідна Школа". Поза тими школами і поза парафіяльними існують ще інші, приватні, зорганізовані місцевими громадами. Всі вони мають свої „світла і тіні". Можна почути нарікання, що не всі вчителі вміють знайти і зберегти духовий зв'язок з учнями, особливо тоді, коли вчителі належать до тієї найстаршої генерації, яка прибула ще з України, а учні — вже тут народжені, з цілком іншою психікою і податливі на чужомовне оточення. Можна почути закиди, що не всі підручники підходячі, що не всі вчителі вміють поєднувати дбайливість за рівень знання в учнів із дбайливістю за їх поведення. Можна почути важкий закид, що дітей не навчають „Отче наш" — рідною мовою. Але всі ці й подібні міркування зводяться до остаточного висновку, що найперше завдання тяжить таки на батьках, і коли релігія прогнана з публічних шкіл, то батьки і вчителі в українських школах зобов'язані навчати її.

Тривожний спад френквенції учнів однаково в парафіяльних школах, як у школах українознавства, ба навіть на літніх українознавчих курсах, що їх влаштовують молодечі організації чи такі установи, як УНСоюз щорічно на Союзівці, де навчання сполучене з розвагою. Цей жалюгідний і тривожний спад френквенції молоді треба записати в першу чергу у вину батькам. Це стосується тим паче тих батьків, які вже не потребують обоє працювати на хліб насущний, а вже піднеслись на такий матеріяльний рівень, що можуть присвячувати більше часу рідній дитині. Їм невільно забувати, що вони вийшли з України і що їхнім святим обов'язком є дбати, щоб діти знали про батьківщину їх батьків, її мову, її історію, її культуру. Це гріх і стид виховувати дітей у дусі меншовартости: сьогодні вже минулись часи, коли треба було стидатися свого народження поза Америкою або своєї слов'янської вимови або своїх батьків чужинецького роду. Велику помилку роблять батьки, які картають дітей, що вони, діти, вважають Америку за свою батьківщину. Очевидно, це їхня батьківщина, але так само їх батьківщиною є батьківщина їх батьків.

Посилайте, батьки, своїх дітей до шкіл. Ідіть, діти, охоче до школи, де здобудете освіту і знайдете товаришів і друзів, але не забувайте, що ви є українськими дітьми.

Архипресвітер Сергій Кіндзерявий-Пастухів

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ВУЗОЛ

[1]

Це відносно маленький клаптик землі, але його можна назвати з приповідки: „серединою світу". Знаходиться ця особлива, скалиста і напівпустинна земля на стику трьох континентів, як на роздоріжжі між Азією, Африкою та Европою (через внутрішнє Середземне море). Від найдавніших часів земля ця була вузловою станцією у контактах між народами світу. Цей дослівно центральний вузол розположений довкола Йордану та йорданської кітловини і від півдня на схід обведений продовженням сагарської пустині. Цей невеличкий вузол від найдавніших, знаних нам часів, відіграє ролю центру світових подій і цілком можливо стане основною проблемою грядучого третього світового конфлікту.

Уже сам побіжний погляд на історію країни вияснює більше, ніж можна б сподіватися. Від самих початків Арабський півострів, північнозахідній ріг якого творить згадана земля, заселений поколінням найстаршого сина Ноя — Сема. Семіти заселили Малу Азію, південнозахідню азійську кітловину і Арабський півострів. На захід, в Африку пішли хаміти, покоління Хама, а на північ і схід — діти Яфета. Семіти в основі скотоводи-пастухи, в більшості номади, кочівники, які навіть в осілих обставинах життя дуже рухливі. Либонь найважливішою прикметою їх свідомости, це позачасовий закон племінного зв'язку. Дослівно тисячі років племінна приналежність є найвищим і остаточним фактором свідомости та життьової філософії.

З-перед біблійних часів (4,000 років тому) знаємо цілий ряд таких племен (народів?), що заселювали цю землю: ханаанці сиділи на побережжі Середземного моря, амоніти — на схід від Йордану (від них назва столиці сучасної держави Йордан — Аман), аморіти, моавіти, едоміти. Коли туди прийшов зі сходу, з Ур над Перським заливом через Нагор в Анатолії, Авраам (2,000 до Христа), то застав уже цілий ряд князівств (племінних володінь) та старі міста як Дамаск чи Єрусалим.

Від Авраама пішло ще двоє основних племен: ізмаеліти-бедуїни від наложниці Гагар та сина Ішмаеля і ізраеліти від жінки Сари та сина Ісаака. Коло 1,700 р. до Христа рятуючись від великого голоду в землі ханаанській, потомки Авраама переселилися до Єгипту. Це збіглося приблизно з часом нападу гиксів, „пастуших князів", які ввели нову зброю — коней з колісницями — і підбили Єгипет. Десь 1,560 р. до Христа єгиптяни звільнили і вигнали гиксів. А десь коло 1,400 рр. Мойсей вивів ізраїльтян з Єгипту і після 40 років блукання по Синайському півострові підвів їх знову до Авраамових поселень в Йорданській долині.

Ізраїльтяни завоювали Єрихон та інші ханаанські міста та осіли в Палестині. Коло 1,000 року до Христа цар Давид поширив державу, встановив столицею Єрусалим; син його Соломон дуже збагатив і розбудував її, хоч і не на довго. Коло 800 рр. асирійські армії звоювали підупалу державу на цілих два століття. На зміну прийшли вавилонці з Навуходоносором, а відтак перси знову на два століття. У 333 році до Христа Олександер Великий підбив усе: Єгипет, Палестину, Сирію, Персію, і встановив грецьке володіння на майже 300 років. Перед самим приходом Христа римська імперія перебрала грецькі володіння. І Палестина стала справжнім центральним вузлом світової комунікації, уможливлюючи світлу Христової істини розійтися зразу по всіх напрямках, і по всіх закутках. Ізраїльтяни ж відмовившися від Христа, втратили статус вибраности і були після 70 року вигнані з Палестини та розсіяні по світі.

Нащадок Авраама від Ішмаїла, Магомет (коло 570-632) знаючи тільки з чуток про Старий і Новий Завіти, зреформував систему арабської племінної природної релігійности (від національного поганства) в суцільну бойову всенаціональну систему, завдяки якій араби змогли накинути свою волю і свідомість багатьом іншим народам. Від УІІ ст. арабське магометанство або мусулманство цілковито опанувало всі семітські землі, велику долю хамітських, а також стало загрозою для дому Яфета.

Від XI ст. почалися т. зв. хрестоносні походи, намагання за всяку ціну здобути Святу Землю для західнього християнства. 1099 року хрестоносці здобули Єрусалим. Єгипетський султан Саладін (1138-1193) зломив латинські володіння і хрестоносці покинули святу Землю назавжди. Але скоро семіти втратили домінуюче становище в магометанському світі: Осман (1288-1320) з турків, дав початок отоманській імперії, що до 1500 рр. цілком опанувала положення. За Сулеймана І або Чудового (1494-1566) отоманська імперія розкинулась від Альжиру до Перського заливу та від Алеппо до Індійського океану. Аж з кінцем ХУІІІ ст. почалося арабське пробудження; імперська контроля на переферіях ставала немічною.

[Продовження буде]

Полк. Василь Задоянний

В 60-ТУ РІЧНИЦЮ ПОХОДУ УКРАЇНСЬКИХ АРМІЙ

(2)

В той час становище не було ясне, ні сам Головний Отаман, ні його Штаб, ні вищі військові керівники не бажали починати боротьби з денікінцями в момент двосторонньої боротьби з червоною армією. І наше військо — навіть така партизанська група, як Київська група от. Тютюнника — поставилася до перших відділів Добрармії оборежно-невтрально; тому Штаб Головного Отамана, щоб уникнути збройних сутичок з денікінцями, які оперували на Цвітковському напрямку, пропонував демаркаційну лінію. Тим більше, коли взяти під увагу, що ця козацька Терсько-Кубанська дивізія, а особливо кубанці, прихильно ще ставились до національних аспірацій України.

Взагалі, наш наступ на Київ пляново розвивася. Забезпечення з півдня операційної лінії на Київ провадилося Наддніпрянською армією успішно, одначе, тут ще мусів почався генеральний бій з усією південною большевицькою групою (14 армій), яка проривалася з Одеси на північ.

Ситуація була небезпечна. Ворог міг перехитрити нас.

Командування Наддніпрянської армії рішило бити по черзі ворожі дивізії, починаючи з найнебезпечнішої для нас.

26-го серпня 1919 року Наддніпрянська армія перейшла в наступ.

В акції наступу на Київ із 27-го до 31-го серпня 1919 року дивізії Київської групи от. Тютюнника перед наступом були розміщені так: 5-та в Умані, 12-та в Тальному, панцерні потяги з охороною в Шполі в дотику з денікінцями. Щоб прискорити собі рух, от. Тютюнник почав наступати на південь двома дивізіями і різними шляхами, маючи зосередити ці дивізії в районі Голованівська.

Назустріч Київській групі швидко рухалась 58-ма совєтська дивізія також двома колонами; менша йшла на Юзефпіль-Покотилів, більша — на Голованівськ, за ними ціла хмара обозів.

30-го серпня почалися зустрічні уперті бої 5-ої дивізії в районі Голованівська з ворожою колоною, що залишила свій ар'єргард і прямувала на Грушки. В Покотилові 12-та дивізія також зустрілась з ворогом.

Отаман Ю. Тютюнник провадив акції сміливо і відважно, але здається трохи по-партизанському. Він і його Штаб не розрахували маршу 58-ої дивізії від Вознесенська і можливості зустрітися з нею під час походу. Тому Київська повстанська група перейшла в наступ, не скупчивши своїх дивізій. Наслідок цього, 30-го серпня почалися зустрічні бої без всякого пляну, кожної дивізії окремо. Можна припускати, якби Київська повстанська група раніш була з'єднана, то і наслідки були б інші й правдоподібно Тютюнник міг би розбити ворожі колони по черзі, або принаймні упоратися бодай з одною колоною. Нарешті от. Тютюнник виправляє свою попередню помилку та скупчує і 12-ту дивізію під Христинівку, щоби усією гропою боронити цей вузол.

На Вапнярському напрямку 31-го серпня група Удовиченка, за допомогою 4-ої дивізії посувалася вперед. Ворог робив останню пробу прорвати наш фронт. В наслідок упертих боїв у 9-му полку впав смертю хоробрих командир куреня, а також забито всіх сотенних командирів. Новопризначених на їх місце також було всіх забито. Командир 7-го полку також був двічі ранений. Однак ворога відбито. Раптом увечері, далеко в тилу, почали грати наші гармати і скоростріли. То волинці вдерлися на вороже запілля.

Ми перемогли.

Нарешті, Вапнярську ворожу групу за допомогою наших повстанців розбито вщент. Більшість їхніх частин були забрані в полон, або знищено. Шлях на Одесу вільний. До наших рук дісталась велика здобич. Ми захопили понад 3,000 полонених. Сотні забитих і тяжко ранених вкривали поле. Два незіпсовані панцерні потяги, гармати і кулемети, безліч обозу й різного майна стали швидко нашої здобиччю. Крім того москвини залишили величезну базу у Бірзулі.

Зліквідувавши Вапнярську ворожу групу, командування Наддніпрянської армії скерувало групу Удовиченка на схід, щоб ударити по 47-ій большевицькій дивізії та йти на допомогу Ю. Тютюнникові. Київській групі поставлено завдання тримати в своїх руках Христинівку, чого б то не коштувало. Сюди на допомогу Тютюнникові послано три панцерні потяги.

Тут треба відзначити, що тритижневі бої групи Удовиченка — це зразок мистецького керування боєвими діями її командира і всього командного складу є показчиком надзвичайної упертости та витривалости нашого війська. Це — найкраща сторінка боєвої слави молодої Української Армії. Значення цих боїв для захисту Вапнярки і Христинівського напрямку та забезпечення операційної лінії на Київ видно без жадних коментарів.

З огляду на вищезазначене на Київському напрямку

(Продовження на ст. 3)

Степан М. Горак

АСОЦІЯЦІЯ ДЛЯ СТУДІЙ НАЦОНАЛЬНОСТЕЙ

(Дев'ять років успішної праці: 1972-1979)

У жовтні цього року Асоціяція для студій національностей СССР і Східньої Европи (АСН) відзначить 9-ть років свого існування та своєї успішної праці в американському науковому середовищі. Саме з цієї нагоди ми хочемо коротко поділитися з українською громадою про діяльність Асоціяції, її успіхи, ролю в науково-професійному світі та про можливості в аспекті майбутности, зокрема з перспективи потреб закріплювання знань про Україну у вільному світі.

Слідкуючи за зростаючою русифікацією американських східньоевропейських студій на різних рівнях, починаючи від навчання в університетах до тематики конвенцій сходознавців, зорганізованих зокрема в Американській асоціяції для поширення слов'янських студій (АААСС), та друкованих праць, з моєї і проф. Стенлей Кімбала ініціятиви група американських професорів під час З'їзду АААСС у 1970 році в Колюмбус, Огайо, зустрілася і вирішила створити окрему професійну організацію для студій неросійських народів СССР і національних меншин, проживаючих в країнах Східньої Европи. Рішення 125 професорів довелося відтак перетворювати в діло, що не було легкою справою зважаючи на неприхильну атмосферу, а то й вороже ставлення всіх проросійських кіл.

Протягом наступного року проведено активну підготовку, у висліді якої вже в грудні 1971 року вибрано першу екзекутиву Асоціяції в особах: Степан М. Горак — голова, Стенлей Кімбал — заступник і Андріс Скрейджа — секретар-скарбник. Відразу опрацьовано агресивний плян праці, який предбачав видавання інформаційного листка, журналу-піврічника під назвою „Нешенелітіс Пейперс", полагодження реєстраційних формальностей, включно з одержанням статусу звільнення від податків, підготовлення окремих сесій під час конвенцій АААСС та Американського історичного товариства (АГА) та заініціювати видавання окремої серії наукових праць. Уміння, відданість справі і тактовність завершилися гарним успіхом, бо на протязі кількох років всі задуми здійснено та покладено основи на ще успішнішу майбутність.

Сьогодні Асоціяція начисляє 270 членів-професорів американських, канадських, европейських і австралійських університетів. До 1979 року Асоціяція спонзорувала 14 окремих сесій на з'їздах АААСС і АГА, при чому українська тематика була заступленою аж 10 разів. З українських професорів доповідали на українську тему такі особи: Любомир Р. Винар, Володимир Гуцул, Константин Савчук, Степан М. Горак, Ігор Каменецький, Ярослав Білинський, Олександер Сидоренко і Микола Богатюк. Завдяки існуванню АСН українська тематика почала появлятися на конвенціях АААСС і АГА. До речі, слід також підкреслити, що на першій міжнародній конференції східньоевропейських організацій 1974 року в Бенф, Альберта, в присутності двох совєтських дискутантів автор мав нагоду виголосити доповідь про русифікацію України царським і совєтськими режимами. Доповідь відтак появилася друком в Збірниках Конференції.

Рівночасно покликано редакційну колегію для підготовки та вилавання журналу-піврічника „Нешенелітіс Пейперс", який появився вже осінню 1972 року спочатку в формі машинопису, а вже з 1976 року появляються журнальним форматом і друком. В журналі за роки 1972 - 1979 (видано сім томів) видруковано 11 наукових статей на українські теми, авторами яких були українські, канадські та американські науковці. Крім того, появляються рецензії та огляди книжок з українською тематикою, як теж на книжки неприхильні до української справи чи науки. Вартість журналу для українців полягає в тому, що цей журнал будучи тематично різноманітним попадає до читачів, які в іншому випадку не цікавились би українікою. Крім того, журнал тепер розходиться накладом600 примірників, при чому більше чим 180 університетських бібліотек різних країн світу замовляють його для своїх читачів. Науковий рівень, збалянсування тематичне і національне та професійність кожного виданого числа здобули признання в науковому світі. Тут також слід підкреслити, що два роки тому, завдяки зрозумінню важности такого журналу д-ром Ярославом Падохом, Наукове Товариство ім. Шевченка приступило до співпраці з АСН у справі видавання журналу. На тому зростає повага НТШ в науковому світі і створюється ще одна можливість для українських науковців друкувати свої праці в визнаному фаховому журналі, який також доходить до Москви і Києва..

До редакції колегії „Нешенелітіс Пейперс" крім головного Редактора, яким автор цієї статті має честь бути, входять ще наступні українські професори — Евген В. Федоренко від НТША, Ігор Каменецький, Іван С. Решетар, Орест Субтельний, Роман Шпорлюк і Олександер Сидоренко.

Не в останню чергу слід згадати видавничу діяль-

(Продовження на ст. 3)

Василь Дорошенко

80-РІЧЧЯ УНІКАЛЬНОЇ ЛЮДИНИ

24-го червня 1979 року сповнилося 80 років життя одного з найактивніших діячів нашого сучасного мистецького й культурно-виховного життя — проф. Петра Мегика. Писати про таку багатогранну особистість, як проф. Петро Мегик, досить важко, бо це вимагало б далеко більше, як газетної статті. Будучи алюмнем Української Мистецької Студії у Філядельфії, співосновником якої і постійним адміністратором аж до сьогоднішнього дня є саме проф. Петро Мегик, обмежуся у своїй статті до ділянок його праці, в яких доводилось мені з ним співдіяти, користаючи дуже багато з його велетенського знання й досвіду. Писати про нього як мистця зовсім не збираюсь, бо до цього є багато краще покликаних осіб з поміж самих мистців, чи мистецтвознавців.

Натомість писатиму про шановного Ювілята як організатора мистецько-культурного й виховного життя та авангардного працівника видавничої справи з ділянки мистецтва. Додам ще — найзразковішого громадянина, безкорисно відданого повністю своїй громаді — готового служити в культурних справах своєю працею, досвідом і порадами в кожній хвилині й на кожний заклик. У наших зматеріялізованих часах таких людей майже зовсім немає. Є в нас багато „великих" (себелюбних — очевидно), але таких, які обрану раз ділянку систематично вели б, без огляду на обставини, в нашому суспільстві не бачиться.

Звела мене доля з проф. Мегиком уперше в Українській Мистецькій Студії у Філядельфії, куди я вписався в половині 1950-их років. Викладав тоді проф. Мегик рисунок, історію українського й світового мистецтва й частинно моделювання. До студентів був вимогливий, не любив зайвого витрачування ними часу. Це тому, що сам він пройшов тверду життьову школу.

Із пізніших розмов і розповідей Професора я дізнався ближче про так характерні йому риси. Тому найкраще буде покористуватись біографічними його даними.

Визвольна боротьба застала цього молодого уродженця Буковини в Кам'янець-Подільській гімназії, де наприкінці цієї боротьби довелось йому вдягнути уніформу українського воїна. Не наїсвши, за його словами, забагато набоїв, після закінчення Визвольної Боротьби опиняється в далекій Варшаві, щоб там поступити на студії в Академії Мистецтв. Цього він і доконав.

Можна собі уявити молодого студента, без родини, матеріяльних засобів і в чужому оточенні, без знання мови країни поселення та ще й у важких повоєнних часах, де всього бракує.

Це не застрашує його, а додає снаги до праці. Щоб можна роздобути кусок хліба й заплатити в Академії, приймає молодий студент Мегик працю помічника в друкарні, очевидно, вечорами, по зайняттях в Академії. Ця праця залишає слід у пізнішій його видавничій діяльності.

Рівночасно розшукує й об'єднує біля себе таких же, як і він, пришельців з України, переважно з Волині. Так же відшукав пізніше вірного свого товариша, Петра Андрусева. Об'єднавши коло себе цих молодих мистців, творять вони Український Мистецький Гурток „Спокій", який залишив видний слід на полі української культури. „Спокій" добивається визнання його Міністерством Культури й Освіти, організує мистецькі виставки, вакаційним часом організує плянові виїзди на Волинь, щоб не тратити зв'язку із рідною Землею та випускає декілька добре оформлених видань. Душею всього цього є проф. Мегик, який опісля служить власним мешканням на всякі сходини, допомагаючи також матеріяльно новим студентам. Це так коротко про ранню організаційну й громадську діяльність проф. Мегика.

Одночасно, в час ранніх важких студентських часів, відриваючи собі кусок хліба від уст, ходить по антикваріях Варшави, вишукуючи там рідкісні українські видання й набуває їх. Це не тільки поширює широту його знання, але й збуджує любов до рідної книги, що стає так у пригоді в пізнішій його діяльності. Багато із репродукованих мистецьких творів у цих виданнях переводить на діяпозитиви і це стає візуальним контактом пізніших його студентів з творами українського мистецтва.

Також не оминає майже жадної культурної імпрези української громади й там служить їй мистецьким оформленням і порадами.

Закінчивши студії стає викладачем рисунку, одружується і здається, все йде гаразд. Та приходить Друга світова війна, втрата дорібку і втеча на Захід перед московським молохом.

В час побуту в Німеччині бере участь майже у всіх починах мастецького життя, будучи завжди у мистецькому авангарді.

У 1950-му році еміґрує проф. П. Мегик до ЗСА. Починає „кар'єру" миттям тарілок, опісля у керамічній фабриці, а накінець за креслярським столом. Це для „насущного хліба". У мистецькому житті, натомість, все набуте ним знання і досвід виходять наверх у всій своїй силі. Проф. П. Мегик, з невідступним своїм товаришем проф. Петром Андрусевим, є у первопочинах ОМУА, займаючи там чолові становища. Тут яскраво виходить наверх його скромність, він ніколи не дав себе вибрати на чоловий пост, хоч у нього, на нашу скромну думку, найкращі кваліфікації. І в час, коли інші мистці здоганяють одну індивідуальну виставку за другою, у нього на це немає часу. Натомість, як карний член ОМУА, проф. Мегик не пропустив ні однієї збірної виставки ОМУА, даючи все щось свіже на неї. Будь це клясичний рисунок, фреска, темпера чи добрий портрет олією, всі вони носять своєрідний український декоративний стиль.

У 1952-му році, враз із проф. Андрусевим, під патронатом й за допомогою ЗУАДК, творять Українську Мистецьку Студію. Завданням її обирають — дати сильну українську підбудову молоді, яка опісля піде до американських чи закордонних мистецьких академій. В цьому осягають неабиякий успіх, бо кілька молодих студентів, закінчивши Студію, дістають повні стипендії в американських академіях, а закінчивши їх, залишаються українськими мистцями. Без посвяти проф. Мегика існування Студії було б не до подумання. Він віддає їй ввесь свій дорогий час і сили. Чотири роки Студія пробула у приміщенні ЗУАДК-у. За допомогою дуже активного Патронату вдається набути власний дім. Треба було його перебудувати всередині. І при перебудові власними силами бачимо проф. Мегика з ломом в руках, пліч-о-пліч з довголітнім головою Патронату п. Олександром Зелінським і студентами. Розвалено стіни, зладжено робітні й виставову залю. По виправленні стін і розмалюванні їх проф. С. Рожком, Студія опинилась у власній хаті. Виставова заля послужила з того часу багатьом визначним нашим мистцям.

З цього часу й посьогодні всі ремонти, адміністрування й догляд студії веде проф. П. Мегик, при допомозі п. О. Зелінського. Попробуйте, шановні читачі, знайти подібний прецеденс. Все це проф. Мегик виконує безкоштовно, очевидно, на протязі 27-ми років.

У великому скороченні закінчую опис однієї ділянки праці проф. Мегика, починаючи опис другої, дуже важливої.

Ще у Варшавській Академії професором книжної графіки, букварства, оформлення книги і гравюри був великий знавець цього діла, проф. Бонавентура Ленарт. Його улюбленцем став молодий товариш проф. Мегика, який передчасно загинув у бункері УПА, один із великих наших графіків, Ніл Хасевич. Був там і В'ячеслав Васьківський, пізніший професор графіки в Академії. Обговорюючи і пляннуючи всі видання Гуртка „Спокій", проф. Мегик набирає доброго знання в цій ділянці, застосовуючи його в пізнішій своїй праці.

На терені ОМУА він стає ентузіястом видавничої мистецької справи. Завжди на Річних Зборах ОМУА говорилось про конечність доброго мистецького видання, але на цьому й кінчалось.

Тоді проф. Мегик бере ініціятиву у свої руки. Під фірмою Головної Управи ОМУА Філедельфійський його Відділ починає реалізувати таке видання. Як голова Відділу проф. Мегик скликає товаришів-мистців і, маючи „надворного друкаря" в моїй особі, приступає до видання „Нотаток з Мистецтва". Початковий видавничий фонд рівними пайками складають всі члени Відділу. Всю редакційну працю, адміністрацію, кореспонденцію провадить проф. Мегик безкоштовно, і то на протязі довгих 16 років. Сам збирає і пише матеріяли, переписує

(Продовження на ст. 3)

В 60-ТУ РІЧНИЦЮ ПОХОДУ...

(Продовження зі стор. 2)

3-ій корпус УГА під командою генерала Крауза легко справлявся зі слабшим від себе ворогом. До того Запорозький корпус під командою от. В. Сальського надійно забезпечував праве крило, і, в разі потреби, могли дати 3-му корпусові допомогу.

Наступ на Київ центральної групи відбувався в такому порядку: на Хвастів наступав 3-ій корпус, за ним по залізниці Козятин-Хвастів поволі скупчував і 1-ий Галицький корпус УГА. На Білу-Церкву спрямовані Запорожці. Червоні під Хвастовом поставили завзятий опір, але не зважаючи на це, їхні позиції на південний захід від Хвастова — на ст. Китайки-Ставище проломано. Здеморалізований ворог подався далі на на північ.

У цьому часі, зі сходу, з боку Цвітковського, на Білу-Церкву насувала триполкова бриґада большевиків із панцерними потягами. Одночасно до Білої-Церкви, їм із фронту дали добру відсіч Запорожці, а на большевицькі обози налетів гураганом із своїми повстанцями отаман Зелений.

Там було чим поживитися. Ціле поле було вкрите ворожими трупами. Червоних розбито вщент.

У наші руки досталась значна військова здобич: панцерні потяги, гармати, кулемети та інше військове майно.

Розбитий під Хвастовом і Білою-Церквою ворог відійшов на укріплену позицію на південний захід від Києва, приблизно на лінію Боярка-Білгородка і тут намагався поставити наступові опір.

30-го серпня, центральна група при співдії з Запорозьким корпусом отамана В. Сальського, після впертого бою, проломила в районі Білгородки ворожу позицію, і біля 8-ої години вечора здобула Київ. Одночасно з боку Святошина вступила до Києва Дніпровська дивізія отамана Зеленого. Ворог поніс важкі втрати. Багато полонених дісталося до наших рук. Здобич не підлягала обчисленню. Вогнеприпасу та різного військового майна можна було б забезпечити цілу нашу армію.

На 31-го серпня 1919 року генерал Крауз видав славнозвісний наказ про урочистий вступ усіх частин його групи до Києва. Серед війська й населення враження від здобуття Києва — надзвичайне.

Мети досягнено. Столиця Соборної України в наших руках.

Це був апогей Українського війська.

Перед нами відкрилися широкі можливості в боротьбі за незалежність Української Держави. Але..., на жаль, не так сталося, як бажалося.

(Кінець)

АСОЦІЯЦІЯ ДЛЯ СТУДІЙ...

(Продовження зі стор. 2)

ність Асоціяції в т. зв. „Серії студій і знань". У 1978 році під редакцією проф. Ігора Каменецького видано перший том в англійській мові п. н. „Націоналізм і людські права в СССР". Ґотуються до друку три праці за редакцією професорів М. Ривкіна, Л. Винара і Дж. Кляйна.

Цього року АСН підготовляє три окремі сесії з нагоди конвенцій АААСС в жовтні в Ню Гевен, Кон. і одну сесію на конвенції АГА в грудні в Ню Йорку. Вищепідписаний матиме нагоду виголосити дві доповіді на українську тему: (1) „Переяславський договір в совєтській інтерпретації: воз'єднання чи приєд- (АААСС Конвенція) і „Україна під режимом Брежнєва" (АГА З'їзд).

Асоціяція має вже запевнену окрему сесію на другій міжнародній конференції східньоевропейських організацій в Ґарміш-Партенкірхені (Німеччина) в жовтні 1980 році. Там же проф. Ярослав Білинський виголосив доповідь про Українську Гельсінкську групу. Крім того, Асоціяція матиме окрему зустріч із учасниками міжнародньої конференції, щоб поділитися своєю працею, успіхами та щоб приєднати нових членів, співробітників та приятелів в різних країнах світу.

З цього коротенького огляду бачимо, що успіхів не бракує, але в праці нашої Асоціяції, як звичайно, не обходиться і без труднощів, часом штучно створюваних перепон, а найважніше — бракує фінансових засобів на ширшу діяльність Асоціяції. АСН вдержується і видає журнал виключно власними силами та з допомогою НТША, які не завжди вистарчають на покриття всіх коштів чи розбудови нових ділянок наукової праці, яких ніколи не бракувало і мабуть не забракне в майбутньому. Українська громада мабуть, будучи дуже мало поінформована про працю АСН і широкі можливости для української справи, не цікавилася в минулому тією американською Асоціяцією, то може тепер, маючи нагоду порівняти її успіхи з іншими установами, можливо змінить своє пасивне наставлення і бодай скромно підтримає тих, що працюють і не нарікають, творять і не хваляться.

Зацікавлені можуть замовляти журнал і видання АСН пишучи на адресу: Prof. Andris Skreija, Dept. of. Sociology, University of Nebraska at Omaha, Omaha, Nebraska 68182 (USA). Річна передплата журналу становить 12 дол.

(Кінець)

„Лісова школа"...

(Продовження зі стор. 1)



Члени другої стежі стоять наструнко перед комендантом під час раннього перегляду. (Справа): Марко Павлічко (Гартфорд), Андрій Винницький (Торонто), Андрій Лещишин (Рочестер).

на дня є точно запляновано так, що навіть пообідне дозвілля є „організоване". Хлопці самі собі варять кожну страву, тримають нічну стійку, та постійно приготовляються до нових завдань. Окемішню увагу звертається на вироблення провідницького хисту та вміння навчати інших. Спартанський стиль життя серед природи та інтенсивне темпо вишколу протягом повних двох тижнів напевно залишиться яскравим споминoм на довгі роки в усіх учасників.

Комендантом 15-го вишколу був Руслан Расяк з Ню Йорку. Руслан Расяк є один з перших абсольвентів „Лісової Школи" з 1964 року. Йому допомагали ряд досвідчених інструкторів: Борис Лоза (Боффало), Степан Шишка (Боффало), Александер Куріца (Чікаго), Ростислав Слабіцький (Ню Йорк) та Роман Копач (Торонто).

На офіційній збірці закриття табору, першуном вишколу проголошено пластуна скоба Андрія Панченка з Пассейку, який здобув три оцінки „примірно" та мав найкращий вислід у точкуванні.

Петро Содоль

80-РІЧЧЯ УНІКАЛЬНОЇ ЛЮДИНИ

(Закінчення зі с стор. 2)

скрипти, сам їздить з ілюстраціями до клішарні, висиджує довгими тижнями в друкарні під час друкування, терпеливо зносить вибрики адміністрації і друкарів, сам робить кольорові вклейки до журналу, сам опаковує й носить журнал на пошту. Допомагає йому в останньому тільки його Достойна дружина, пані Дарія.

Журнал із першого 48-сторінкового видання розрісся з часом на 80-сторінкове, багатоілюстроване, збільшуючи початковий наклад 500 примірників удвічі. Досягає журнал Рідних Земель і всіх головніших державних та університетських бібліотек у світі. Для нього проф. Мегик відшукує пропалих у чужому морі мистців українців, репродукує їхні твори, зберігаючи їх для української культури. Без відданої безкорисної праці проф. П. Мегика все це було б зовсім неможливе. А перед нами вже 18-те число журналу, 19-те готове до друку. Не пробуйте шукати подібного прецеденсу в українському мистецтві.

Доцінюючи цю велетенську працю, філядельфійські мистці, за ініціятивою проф. Андрусева, та любителі українського мистецтва вирішили гідно вшанувати проф. П. Мегика з його 80-літтям. Створено Громадський Діловий Комітет на чолі з інж. Володимиром Шиприкевичем, який повинен зайнятися підготовою ретроспективної виставки проф. Мегика, друком добре виданого каталогу з біографічними даними мистця та бенкетом для його пошанування. Все це повинно відбутися пізньою осінню цього року. За Українською Громадою лишається небагато: допомогти фінансово Комітетові гідно вшанувати цього унікального працівника української культури.

(Кінець)

„Обід" Петра Першого...

(Закінчення зі стор. 1)

Полтавщині. На холодні закуски подається рибне асорті, оформлене майстерно, із справжнім художнім смаком. Набір різнокольорових овочів, зелень — усе це „спрацьовує" і на смак і на естетику. Першою стравою йде королівська юшка з рибними пирогами. На другу подається курка під соусом „Бешемель" і млинці. Потім — російський квас.

Схвалення цього обіду прийшло з Києва і Москви, опис його ввійшов до книги міжнародних туристських маршрутів, тепер будь-хто, кому забажається, може собі замовити телефонічно „обід Петра Першого". Одним словом труд цього кулінарного „спеціяліста" оплатився, а до української кухні... присватався російський обід-меню не будь-кого, а самого московського царя, якого на усі лади вихваляють теперішні совєтські лідери, — як жест ...особливого побратимства поміж двома народами, саме у 800-річчя цього українського міста.

ЧИ ПОТРІБНО УНСОЮЗОВІ „КРЕДИТІВКИ" ПРИ ГОЛОВНІЙ КАНЦЕЛЯРІЇ СОЮЗУ?

Наша власна „Кредитівка" може дати своїм членам:

1. Вищі відсотки від їхніх ощадностей.
2. Догідне місце для ощаджування.
3. Плян систематичного ощаджування прямо із заробітної платні працівників.
4. Догідні і сприятливі позички для членів за нижчі відсотки.
5. Безпосереднє сплачування позичок із заробітної платні працівників.
6. Життєве забезпечення ощадностей і позичок.
7. Позички на студії.
8. Членство при вплаті перших $5.00.

Український Народний Союз відступить безкоштовно приміщення на бюро „Кредитівки", як також дасть початковий капітал на її працю.

„Кредитівка" буде доступна для всіх членів УНСоюзу, для всіх працівників УНСоюзу та „Свободи", а зокрема для тих, які не мають кредитівок у своїх місцевостях.

„Кредитівкою" керуватимуть кваліфіковані особи, яких виберуть члени „Кредитівки" на річних зборах.

Якщо Ви є за тим, щоб заснувати таку „Кредитівку", то ласкаво просимо зазначити „так" на нижчеприготовленій формі, а відтявши її, — перешліть на адресу УНСоюзу до п-і Ґеновеги Куфти.

Іван О. Флис, головний предсідник

Дата ....

Mrs. Genevieve Kufta
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street — 3rd floor
Jersey City, New Jersey 07302

Я, член УНСоюзу, Відділ ч. .... вважаю, що УНСоюз повинен заснувати „Кредитівку" при Головній Канцелярії.

Я бажаю (не бажаю) стати її членом

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....



В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Невіджалуваного
ЧОЛОВІКА, БРАТА, СТРИЙКА, КУЗЕНА І ШВАҐРА

бл. п.

АДРІЯНА ЛАПИЧАКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в п'ятницю, 7-го вересня 1979 р., о год. 6:30 рано, в церкві св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

в українській католицькій церкві в Курітібі, Бразилія

у Філядельфії, Па., 8-го вересня 1979 року, в церкві Христа Царя, о год. 8-ій рано

в суботу, 8-го вересня 1979 р., о год. 7:30 веч. в українській католицькій Катедрі в Лондоні, Англія

та в Студіоні, церкві-манастирі оо. Студитів в Італії

ЛЮБА — дружина
РОМАН — брат
І РОДИНА

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

Через Комітет Оборони Української Мови й Традицій в Асторії, Н. Й.

пані Ева Гаврилко-Робертс
зложила на Патріярший Фонд
1,000.00 (тисяча) долярів
в пам'ять свого покійного ЧОЛОВІКА

Якова Гаврилка

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п.

Соні Мигович-Шмериковської

моєї Дорогої і Сердешної Подруги юних літ
складаємо 30.00 долярів
на будову української церкви в Люрді.

Влодзя і Сурен ТЕР КАРАПЕТЯН

Пам'яті відданого союзовця інж. Володимира Бережана

Тепер як і колись, якщо добра людина, чесна, працьовита відходить на вічний спокій, її громада світська чи релігійна відчуває велику втрату. Такою, людиною, був бл. п. інж. Володимир Бережан, секретар 114-го Відділу УНСоюзу в Чікаго. Він вміло та чесно стояв на своїй „стійці" понад 20 років, виконуючи свою працю солідно, і дивлячись на це щоб обслуга, яку він уділяє членові УНСоюзу була зрозуміла, менш скомплікована та без жадних „забарвлень". Після того як перебрав цю „стійку" від свого попередника, він завжди казав „Немає потреби іти за порадою до сусідів ми.її маємо в собі самих". І він це показав нам практично. Під час перебрання секретарства від його попередника, коли Відділ нараховував 49 членів він досягнув цього, що у Відділі є понад 560 членів, понад 120 молоді. Це жниво зібрав 114-ий Відділ під кермою людини яка вміла привабити, а потім і утримати в рядах УНСоюзу членів. „Не штука вбити крука, а треба знати як". І покійний Володимир знав цю „штуку" і булоб добре, щоб ті люди, які стоять при керівництві набрали досвіду з його вмілости, а що найважніше посвяти та чесности. Дивлячись на його відданість праці, інші члени уряду 114-го Відділу та й звичайні, допомагали „Володку" придбати 1-го чи 3 членів. Він цих заслуг ніколи не брав на конто свого ім'я. Він бачив силу в „собі-самих" і почав працювати над цим, щоб 114-ий Відділ мав свій Стипендійний Фонд. Він радився з кожним вишукував різні можливості, переконуючи всіх членів 114-го Відділу про те, що коли ми створимо Стипендійний Фонд це буде скарбом не нашим, а нашої молоді, що їй придасться на студіях у високих школах. Голова Відділу, тепер почесний голова Н. Ткачук та сл. п. інж. В. Бережан досягли своєї мети — мрія стала дійсністю. 114-ий Відділ має свій Стипендійний Фонд, з якого вже скористали 5 студентів університетів, а 3 уділяється в цьому році та сім стипендій вже має на прийдешні роки по 250 долярів кожна. Одна вимога тільки: бути членом 114-го Відділу з батьками. Мусимо пам'ятати і те, що коли студент дістає стипендію від свого Відділу він автоматично дістає і від Головної Канцелярії УНС цю ж саму суму, яку дістав від свого Відділу. Чи це не є суттєвою допомогою ближньому в його потребі? (так було ухвалено на одній конвенції УНС).

І ось 9-го червня 1979 р. Всевишній Господь покликав бл. п. і Володимира Бережана до себе, і 114-ий Відділ спорожнів. Він був людиною, яка не вміла нарікати на свої недостатні особисті сили, а далі обслуговував своїх членів. І ніхто інший, як його дружина перебрала „стійку" по своєму мужеві щоб продовжувати дальші його мрії і працювати серед членів 114-го Відділу. Хотілобся п-і Ользі Бережан побажати того вміння, витривалости і тієї снаги праці, які мав її покійний муж Володко.

Прийшла дата, в яку припадає 40-вий день від смерти В. Бережана. Тоді члени 114-го Відділу під керівництвом новообраного голови С. Боєчка та його заступника Ів. Сірика спільно прийшли на панахиду до І. П. Собору св. Володимира в Чікаго щоб помолитись за його душу. Відправивши панахиду, о. Ф. Білецький згадав і про Покійного добрим словом, сказавши, що хоча бл. п. Володимира вже немає посеред нас, але всі його мрії та всю його працю мусимо продовжувати, збагачуючи Відділ всім тим, чим тішився і для чого працював бл. п. В. Бережан.

По панахиді всі прибули до шкільної залі яка вщерть виповнилась членством, які засіли за столами щоб і тут по традиційному звичаї спом'янути Покійного трудолюбиме життя. Головним промовцем тієї церемонії був п. В. Оріховський, головний організатор УНС, який добре окреслив Покійного, його характер, відданість праці, а також він підкреслив що Покійний був всією душею союзовцем, бо ніколи не пропускав конвенцій УНС і завжди був дуже на ній активний разом з усією своєю родиною і членами свого Відділу. Багато учасників цього обіду висловлювали свої особисті вислови пошани до людини, якої вже не було посеред нас, а яка була зразковим союзовцем.

Гр. Репа

У сороковий день смерти св. п. Віри Поліщук (1919-1979 роки)

Цього року комендантові СВУР'у (Союзу Ветеранів Українського Резистанту) сотн. І. Поліщукові та його донці Ларисі не довелося радісно квітами привітати у „День Матері" сумлінну Дружину й Матір, а довелося квітами причепурити її могилу в Українському Пантеоні Вічности при св. Андріївській церкві у Савт Бавнд Бруку.

Перейшовши смертельно небезпечну операцію під ординацією улюбленого всіми українцями д-ра В. Білецького, Віра Антонівна (уроджена Горобчук) почала виздоровлювати. Однак поховзнувшись біля вікна, вона випала крізь нього на хідник, що й вмить обірвало її шляхетне трудолюбиве життя у п'ятницю 23-го березня, о год. 9-ій ранку у Йонкерсі, Н. Й.

У переповненій залі похоронного заведення П. Яреми, у п'ятницю, 30-го березня увечері Панахиду відправив протоієрей о. В. Базилевський при співі збірного хору під орудою проф. В. Завітневича. Вражала велика кількість квітів, складена на пошану Покійної від багатьох укр. організацій та від друзів й приятелів.

Як Душпастир катедри св. Володимира прощав Покійну протоієрей о. Володимир Базилевський, а від Головної Команди СВУР'у та з доручення родини Покійної попращав Віру Поліщук член Гол. Команди Петро Байбак, склавши кондоленції та вислови співчуття й розради для Родини Покійної. Наступного дня у суботу 3-го березня у св. Андріївській переповненій людьми церкві у Савт Бавнд Бруку відправлено повну Заупокійну Службу Божу з відспіванням, а потім довга і численна колона почитальників Покійної з українськими прапорами відпровадили домовину до місця вічного упокоєння. Всі похоронні відправи довершив протоієрей о. П. Покотило. Як на похоронах, так і на тризні було багато приїжджих друзів й приятелів родини І. Поліщука з Філядельфії та Джерзі Ситі. Був прекрасний соняшний день.

На поминальній тризні з висловами співчуття та та підкресленням кришталевого характеру і чеснот Покійної виступало понад 10 осіб: Т. Бак-Бойчук, сотник П. Войновський, Раїса Куделя, М. Белендюк, Ю. Кузьмич, М. Ящук, Я. Кулинич, Д. Фурманець та інші.

Головною візією всіх виступів було підкреслення її глибокого патріотизму, вона бо була зв'язковою в Легіоні Самооборони та в мережі ОУН, коли пліч-о-пліч з мужем та друзями не раз ризикувала життям у бурхливі роки II-гої Світової війни; підкреслювано її постійну надземну смиренність, повсякчасну гостинність з прикметами самаритянки та зразкової дружини і матері. На заклик друзів родини І. Поліщука, замість нев'янучого вінка на могилу Покійної, присутні склали по тризні біля $ 7000 на харитативні цілі. А по закінченні тризни всі присутні у залі, віддаючи Покійній пошану й признання, як активній учасниці Українського Резистансу, відспівали „Чуєш, брате, мій".

П. Трохименко

Величаве Свято Героїв в онтарійському Лондоні

У неділю, 6-го травня ц. р. українська громада Лондону й околиці Онтаріо, очолена Комітетом Українців Канади, масово зібралася в авдиторії Українського Центру, щоб величаво відзначити Свято Героїв, яке цього року, завдяки всім складовим організаціям соборно присвячено двом світлим річницям нашої новітньої історії, а саме, 100-річчю від дня народження Симона Петлюри та 50-річчю заснування Організації Українських Націоналістів. „За тих, що життя віддали за волю і свободу народу свого", в обох церквах після Богослужень відслужено молебні в українській православній церкві, відправив їх о. парох М. Фляк, а в українській католицькій о. парох Є. Галицький.

Свято в Українському Центрі відкрив голова Відділу КУК, д-р Є. Рослицький, наголошуючи тяглість, незломність і непоборність українського волелюбного духа, „духа Мазепи", що його воскресив у нашому народі Великий Кобзар, що його перейняв головний отаман Симон Петлюра, духа ідеалів волі у своїй власній соборній державі, де їх доповнила і поширила ОУН — ідеали „свободи народами, свободи людині", за які боролися найкращі сини і дочки нашого поневоленого народу у рядах героїчної УПА... ідеали, які тепер живуть у мільйонах сердець українських селян, робітників та інтелігенції, за які караються, але не каються тисячі Караванських, Чорноволів, Шухевичів та інших...

Опісля повстанням з місць та хвилиною мовчанки під жалобні звуки сурми, присутні похилили голови, поклонившись героям.

Мистецька частина складалася із концерту широковідомого на американському континенті та Европі сумівського хору „Прометей" з Торонто та деклямацій. Найперше із грудей понад 60-ох хористів під батутою мгра В. Кардаша понеслось символічне і переможне „Христос Воскрес". За тим лунав „Прометей" і „Гайдамацька Пісня", К. Стеценка, „Закувала та сива зозуля", П. Ніщинського та „Слава Героям", Б. Сметани.

Вклонившись портретові Петлюри та емблемам ОУН, на сцену виступила відома всім лондонцям сеньйорка деклямації, п-і П. Вітоль. Словами „Пам'яті С. Петлюри" (В. Лисянського) вона разом із усією публікою, віддала ювілейну шану великому державному Мужеві наших визвольних змагань.

Гостем-доповідачем на цьому національному святі був д-р Роман Рахманний.

У незвичайно опрацьованій святочній доповіді Роман Рахманний з'ясував ролю і значення ОУН на тлі розвитку української політичної думки та збройно-політичної боротьби українського народу за своє державницьке існування.

Про рівень доповіді та реакцію слухачів найкраще засвідчило повстання із місць присутніх.

Після доповіді слідували „Зелений гай", аранжеровка В. Кардаша, „Карпатські січовики", Г. Китастого, та „За рідний край", М. Гайворонського. Кожну точку хор виконав для тих, що знають „Прометея" та його енергійного дириґента. Оплескам публіки, здавалось, не буде кінця.

Символічним ювілейним поклоном ОУН була деклямація „Генерал Чупринка", (із підпільних видань) у мистецькому виконанні колишнього військовика М. Залізняка. Щедрі оплески публіки були виявом признання за його виконання.

В останній частині концерту хор виконав „Пролягла доріженька" і „Розлягалися тумани", П. Майбороди, та „Ой, по горі, по горі", ар. М. Гринишина, і „Грай бандуро, грай", О. Шамо. Виконання цих точок, так само, як і попередніх, викликало бурю оплесків. Найкращим мірилом успіху „Прометея" було кількакратне голосне „браво" та повстання слухачів з місць. Концерт закінчено українським національним гимном.

Після концерту слідувала маленька гостина, де пані лондонської громади під проводом п-і А. Романюк вгощували торонтонців перекускою, солодким і кавою. Від імени громади д-р Є. Рослицький висловив подяку і заслужене признання гостеві-доповідачеві, дириґентові та всім хористам „Прометея" та М. Василько за символічні мистецькі декорації.

Е.Б.Г.Р.

Прощання заслуженого пастиря

У неділю, 3-го червня, ц.р., Свято - Михайлівська громада у Вунсакеті, Р. Ай., офіційно прощала свого довголітнього настоятеля, митрата Віталія Коваленка -декана УПЦеркви в Новій Англії.

Соборну Службу Божу відправив о. настроятель у сослужінні священиків Деканату. Після Євангелії, гли бокозмістовну проповідь про працю священика та покликання до священослужіння сказав о. прот. М. Горошко. Урочистість Богослужби прикрашували гармонійним співом церковний хор та чоловічий хор „Бандура" під кермою С. Тепера.

По Службі Божій за здоров'я о. декана і його родини священики Деканату, на чолі з о. митратом М. Чернявським відправили Молебень з відповідним Многоліттєм.

О год 12:30 по полудні розпочався „Прощальний бенкет". Заля була заповнена, як то кажуть по береги. Голова парафіяльного комітету Т. Чагарин привітав присутніх гостей і парафіян, представив тостмайстра С. Тепера і попросив до молитви, яку перевів о. Митрат М. Чернявський, а страви поблагословив протопресвітер отець В. Коваленко.

Після споживання страв тостмайстер оповів про висвяту о. настоятеля в 1942 році в Золотоверхому та його усердне 37- річне священослужіння, і зокрема успішне служіння у Вунсакеті.

З черги виступали священики: о. М. Чернявський — Ню Гейвен, який ширше зупинився на діяльності о. Віталія Коваленка з юнацьких років, у часі відродження нашої Церкви в 1921 році керованої Великомучеником св. п. Митрополитом Василем Липківським, та в зрілому віці ревним священослужителем Христової Церкви і свого народу.

Він висловив глибокий жаль про відхід досвідченого пастиря і собрата, який відродив Деканат і керував ним в братолюбії на радість своїм і на пошану до нас від чужих, а також прочитав дуже теплий та зворушливий лист від свого парафіяльного уряду та побажав, щоб о. Віталій Коваленко відпочиваючи, був і далі активним в нашій Церкві.

Отець М. Горошко, привітавши о. Коваленка висловив признання і подив, що отець зумів довше всіх своїх попередників бути у Вунсакеті і навесело додав, що це тому, що отець має добру паніматку і вона йому говорила, як і що треба робити. Це речення викликало загальний сміх і оплески. Оплескував промову і отець емерит, а паніматки Віри на жаль не було, була бо хвора.

Отець М. Похолок з Бостону — тепло привітав о. В. Коваленка, подякував йому за його участь в урочистих відправах і в Бостоні та побажав доброго і заслуженого відпочинку.

Отець Д. Мамчур з Гартфорду — секретар Деканату в своєму слові сказав, що наш о. декан дійсно вибраний працівник у Христовому Винограднику. Він добрий порадник, уміє жити з людьми та розуміти кожного потреби, він має любляче серце для всіх і тому він не мав ворогів у нашому Деканаті і в цій громаді, доказом чого є сьогодні така велика присутність людей. Накінець о. Мамчур висловив таке побажання: „Дай Боже, щоб ми з вами зустрілись у тій Святині, де Ви одержали перше ваше свячення".

Від парафії вітав голова Т. Чарагин: він висловив жаль, що йому тяжко прощати о. настоятеля, як і всім присутнім. Він також сказав що вони хотіли б, щоб новий священик так само гармонійно співпрацював з ними, як о. В. Коваленко. Опісля він сказав гарні побажання і вручив дарунок. Далі виступали представники від церковних і громадських організацій: від старшого Сестрицтва — Л. Когут, від хору „Бандура" — А. Кокольський. Він зазначив про успішну кожнорічну Різдвяну Радіопрограму з о. В. Коваленком, відзначення 200- ліття Америки та посвячення пропам'ятного дерева та про інші успіхи, які досягались разом з о. В. Коваленком. Від Т-во „Запорозька Січ", Відділ УНС вітав В. Кіндефорський, від мол. сестрицтва — М. Кокольська, від Братського Союзу — Відділ 310 — К. Камфонік, від Відділу ім. Драгоманова — УНС — М. Павлишин, від Комітету Української Спадщини — Ю. Тренклер, від Відділу Ів. Франка - УНС — А. Камфонік, тацювальної школи — Є. Гемська, від церковного хору Д. Ясінчук, В. Лучкань із Гартфорду та інж. Ф. Бігдай з Провіденсу, які знають о. В. Коваленка ще з України, як протдиядона. Говорили про його кипучу і успішну діяльність раніш і тепер, як протопресвітера. Представник з Бостону В. Діяк бажав отцеві В. Коваленкові, щоб він своїм прегарним голосом виголосив „многії літа" — „в тому Золотоверхому". Добрим і веселим словом привіт склав М. Вовк з Нюбритену. Всі представники з побажанням складали дар. Усім і за все отець емерит склав сердечну подяку.

В різних місцевостях о. В. Коваленко одержав багато листів з добрими і зворушлими побажаннями.

Після переведення вдячної молитви, був концерт. Хор „Бандура" проспівав улюблені о. настоятелем три пісні: „Садок вишневий...", „Сонце низенько..." та „Засяло сонце золоте..." Дириґував С. Тепер. Кожну пісню нагороджено рясними оплесками.

Танцювальна група малят виконала дуже гарно в'язанку народних танців; керівник Т. Чагарин, помічниця Н. Михалюк. Присутні щиро оплескували кожний танок. По концерті люди підходили до о. настоятеля, особисто складали побажання, та його обдаровували. Так гарно і величаво відбулося прощання довголітнього душпастиря.

Інж. Б.Ф.

Закінчення шкільного року в Школі Українознавства у Картереті

У неділю, 17-го червня ц.р. відбулося закінчення шкільного року в нашій українознавчій школі в Картереті Ню.Дж.

В українській католицькій церкві Пречистої Діви Марії, о год. 10-ій ранку відбулась Служба Божа, яку відслужив о. архимадрит В. Поспішил в наміренні української молоді та їхніх батьків, як рівнож виголосив промову про українську школу її завдання, подякував учителям батькам і цілій громаді, які дбають і повинні дбати про нашу рідну українську школу.

По відправі всі школярі і батьки та представники громадських і церковних організації перейшли до церковної залі, де матуристи і учні отримали свідоцтва і нагороди.

Програму молитвою відкрив о. архимадрит В. Поспішил, відтак вступне слово сказав до дітей і батьків директор школи інж. В. Янів, привітавши їх, він подав короткий звіт про існування нашої школи, про предмети які навчались діти та про те, що школа нараховувала 37 дітей. Він рівнож звернувся із заввагою до батьків, щоб вони говорили до дітей українською мовою, цим допомагаючи їм у вивченні цієї мови.

Програмою проводив учитель Іван Рачинський. Відтак кожний учитель подав короткий звіт про свою клясу вручав свідоцтва своїм учням, які рівнож кожна кляса під проводом свого учителя виконувала коротку програму. Випуск матуристів 8-мої кляси вийшов цього року досить малий бо тільки три учні склали матуру 8-ої кляси.

Кожен матурист мав завдання подати життєпис визначного українського письменника чи поета, а теж подякувати нашому отцеві, керівникові школи, учителям, які їх вчили на протязі вісім років, Батьківському комітетові і батькам, за віддану працю в їхньому навчанні і вихованні. Градуанти — це: Стефан Палига, Галя Якубович і Роман Матлага, які крім дипломів, отримали свої нагороди за добре навчання.

Від Батьківського комітету промовляв голова В. Матлага. Він в імені батьків склав подяку о. архимадритові, учителям, батькам організаціям, які підтримують нашу школу та всій громаді, зазначивши, що українська школа є тереном проникання української ідеології в уми наших дітей. Від Братства св: Імени промовляв голова Соняк, який розказував учням, як 35 років тому в Пенсилвенії колись, ходив 4 милі пішки до української школи.

На закінчення керівник школи побажав учням, які закінчили цю школу, добрих успіхів у вищих американських школах, а всім учням гарних вакацій до наступного навчального року. Він теж склав подяку за подарунок для учнів і школи в сумі 75 долярів УНСоюзові та Відділові „Провидіння" за 10 долярів.

Слід згадати учительський гурток, в цьому є: директор школи інж. Володимир Янів, учителі п-і Марія Якубович, Іван Кушнір та Іван Рачинський. Фінансовими справами енергійно дальше завідує п-і Марія Васічко.

Назакінчення Батьківський комітет приготовив скромну перекуску для дітей і їхніх батьків. В усіх присутніх залишився милий спогад.

Василь Матлага

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!